

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 16 listopada 2016 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił, zaskarżone orzeczenie Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) i, poprzedzając je, orzeczenie (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ł. z dnia 31 marca 2015 roku, w ten sposób, że zalicza K. S. (1) do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności z ogólnego stanu zdrowia - na stałe, oddalając odwołanie w pozostałej części i zasądzając od Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) na rzecz K. S. (1) kwotę 60 zł. tytułu zwrotu kosztów procesu..

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne.

(...) do Spraw Niepełnosprawności w Ł., orzeczeniem z dnia 31 marca 2015r. zaliczył K. S. (1) do lekkiego stopnia niepełnosprawności .

W dniu 16 czerwca 2015r., po ponownym rozpoznaniu sprawy, Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...), uchylił zaskarżone orzeczenie, w części, dotyczącej ustaleń w zakresie symbolu niepełnosprawności w ten sposób, że, w miejsce przyczyny niepełnosprawności 03-L, wpisał przyczynę niepełnosprawności 03-L, 07-S, 11-I.

W dniu 17 lipca 2015r. K. S. (1) wniosła odwołanie od tego orzeczenia.

U K. S. (1), w zakresie dolegliwości związanych z narządem wzroku, występuje zaćma wtórna, całkowita oka lewego – praktycznie jednooczność. Te schorzenia powodują lekki stopień niepełnosprawności do dnia 31 marca 2016r.

Także dolegliwości neurologiczne, powodują lekki stopień niepełnosprawności od 25 lutego 2015r do 31 marca 2016r.; a są to: przywykły, miernie nasilony zespół bólowy odcinka L-S kręgosłupa w przebiegu zmian zwyrodnieniowych, ale bez niedowładów, zaburzeń czucia i koordynacji, bez dolegliwości w przebiegu ostrogi piętowej.

Schorzenia gastroenterologiczne, o charakterze przewlekłym, czynią wnioskodawczynię, osobą o lekkim stopniu niepełnosprawności od 25 lutego 2015r, trwale.

Dolegliwości psychiatryczne: niezbyt nasilone ograniczenia zaburzenia nastroju i funkcji poznawczych – bez otępienia, powodują lekki stopień niepełnosprawności .

U K. S. (1) występuje obustronny niedosłuch odbiorczy, który powoduje ograniczenie funkcji organizmu w zakresie swobodnego komunikowania się z otoczeniem, dającego się kompensować przy pomocy aparatu słuchowego- powoduje lekki stopień niepełnosprawności.

Z uwagi na wszystkie schorzenia, występujące u K. S. (1), jej ogólny stan zdrowia oraz, przy uwzględnieniu wieku K. S., stopień niepełnosprawności jest - umiarkowany i ma charakter stały.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci dokumentacji medycznej, opierając się na wydanych w sprawie opiniach biegłych: okulisty, neurologa, ortopedy, gastroenterologa, psychiatry i laryngologa-audiologa – opinii pisemnej i ustnej biegłego laryngologa-audiologa. Opinie biegłych są spójne, logiczne i odpowiadają zakreślonej tezie dowodowej. Biegli w sposób jasny odpowiedzieli na postawione im pytania, wskazując szczegółowo wszystkie podstawy dokonanych przez siebie w opinii ustaleń. Opinie te nie zawierają braków i wyjaśniają wszystkie okoliczności, istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego laryngologa z uwagi na to iż

dalsze uwzględnianie wniosków dowodowych pełnomocnika K. S. prowadziłyby do przewlekłości postępowania, które toczyło się przed Sądem Rejonowym już półtora roku.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny, Sąd Rejonowy uznał, iż, co prawda, pojedynczo oceniane schorzenia, kwalifikują K. S. do lekkiego stopnia niepełnosprawności, to jednak, łącznie oceniane, skutkują stopniem umiarkowanym. Sąd wyjaśnił, że wniosek o lekkim stopniu niepełnosprawności, oceniany oddzielnie według schorzeń – wynika z opinii wszystkich biegłych, którzy wydali opinie w sprawie. Ocena biegłego laryngologa powinna być jednak przeważająca w sprawie. I biegła laryngolog-audiolog, w ustnej opinii, wyczerpująco uzasadniła wniosek o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Z tego względu Sąd, na podstawie art. 477 ze zn. 14 & 2 k.p.c, zmienił zaskarżone orzeczenie Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w Ł. i poprzedzając je, orzeczenie (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ł. z dnia 31 marca 2015 roku, w ten sposób, że zaliczył K. S. (1) do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności z ogólnego stanu zdrowia - na stałe,

oddalając na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. odwołanie w zakresie żądania ustalenia, że K. S. jest osobą niepełnosprawną w stopniu znacznym., gdyż brak podstaw dowodowych do takiego ustalenia, a, ewentualne zmiany stanu zdrowia, występujące po dacie zaskarżonego orzeczenia, mogą być przedmiotem, ewentualnego, wniosku o wydanie orzeczenia. .

Sąd I instancji, odnosząc się do dyspozycji art. 1, art. 3 ust. 1, art. 4 ust.1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t. j. Dz. U. z 2011 roku, nr 127, poz. 721) oraz § 29-30 rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 roku w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (t.j. Dz.U. 2015 poz. 1110) wskazał, że z ustaleń, poczynionych przez Sąd Rejonowy, opartych, w szczególności, na wydanych w sprawie pisemnych opiniach biegłych z zakresu medycyny oraz ustnej opinii biegłego laryngologa-audiologa, wynika, że istnieje podstawa do zmiany zaskarżonego orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w Ł., poprzez zaliczenie wnioskodawczyni do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, ale brak podstaw do zmiany orzeczenia i ustalenie wyższego – znacznego – stopnia niepełnosprawności.

Powyższe orzeczenia w całości zaskarżyła wnioskodawczyni, działając przez profesjonalnego pełnomocnika..

Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

- mające wpływ na treść orzeczenia, naruszenie przepisu art. 233 §1 k.p.c., polegające na sformułowaniu przez Sąd wniosków z naruszeniem reguł logicznego rozumowania i formalnych schematów powiązań między podstawami wnioskowania i wnioskami oraz sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego, wyznaczającymi granice dopuszczalnych wniosków i stopniów prawdopodobieństwa ich występowania (sprzeczność wniosków końcowych sądu z materiałem dowodowym), w szczególności, przez przyjęcie, że wnioskodawczyni nie jest osobą niepełnosprawną w stopniu znacznym, lecz jedynie umiarkowanym.

- mające wpływ na treść orzeczenia, naruszenie art. 477 ze zn. 14 §1 k.p.c. poprzez oddalenie odwołania w zakresie ustalenia, iż wnioskodawczyni jest osobą niepełnosprawną w stopniu znacznym,

Mając powyższe na uwadze, skarżąca wniosła o zmianę wyroku Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi poprzez zmianę zaskarżonego orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w Ł. i poprzedzając je, orzeczenie (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ł. z dnia 31 marca 2015 roku poprzez zaliczenie K. S. (1) do znacznego stopnia niepełnosprawności z ogólnego stanu zdrowia na stałe. Oraz o zwrot kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd pierwszej instancji wydał trafne orzeczenie, znajdujące oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym i obowiązujących przepisach prawa.

Wbrew twierdzeniom apelacji, Sąd drugiej instancji nie dopatrył się w postępowaniu pierwszoinstancyjnym naruszenia przepisów prawa materialnego czy przepisów postępowania, skutkujących koniecznością zmiany zaskarżonego wyroku.

Art. 233 § 1 k.p.c. stanowi, iż sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów, według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Zgodnie zaś z treścią art. 278 § 1 k.p.c. dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje w wypadkach, gdy dla rozstrzygnięcia sprawy wymagane są wiadomości „specjalne”. Dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje więc wówczas, gdy dla rozstrzygnięcia sprawy potrzebne są wiadomości, wykraczająca poza zakres wiadomości przeciętnej osoby posiadającej ogólne wykształcenie. Wobec tego biegłym może być jedynie osoba, która posiada wskazane wiadomości potrzebne do wydania opinii i daje rękojmię należytego wykonania czynności biegłego.

W ramach przyznanej swobody w ocenie dowodów – art. 233 k.p.c., Sąd I instancji powinien zbadać wiarygodność i moc dowodu z opinii biegłego sądowego dokonując oceny tego dowodu według własnego przekonania i na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. (wyrok SN z 2003-10-30 IV CK 138/02 L.). Niemniej jednak polemika z opinią biegłego nie uzasadnia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 kpc (wyrok SN z 2002-01-09 II UKN 708/00 L.). Dla obalenia twierdzeń biegłego specjalisty nie wystarcza bowiem przeświadczenie strony, iż fakty wyglądają inaczej, lecz koniecznym jest również rzeczowe wykazanie, iż wystawiona przez biegłego opinia jest niespójna bądź merytorycznie błędna.

Dowód z opinii biegłych jest przeprowadzony prawidłowo, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania, a tylko brak w opinii fachowego uzasadnienia wniosków końcowych, uniemożliwia prawidłową ocenę jej mocy dowodowej (wyrok SN z 2000-06-30 II UKN 617/99 OSNAPiUS 2002/1/26).

Żądanie ponowienia lub uzupełnienia dowodu z opinii biegłych jest bezpodstawne, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania (wyrok SN z 1999-10-20 II UKN 158/99 OSNAPiUS 2001/2/51).

Samo niezadowolenie strony z oceny przedstawionej przez biegłych nie uzasadnia potrzeby dopuszczenia przez sąd dowodu z opinii innych biegłych (wyr. SN z 6.10.2009 r., II UK 47/09, L.).

Podkreślić należy również, iż dostateczne wyjaśnienie okoliczności spornych w sprawie nie jest równoznaczne z uzyskaniem dowodu korzystnego dla strony niezadowolonej z faktów wynikających z dowodów dotychczas przeprowadzonych (wyrok SN z 28 lutego 2001 roku, II UKN 233/00 L.). Zwraca na to także uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z 8 lipca 1999 roku, II UKN 37/99 OSNAPiUS 2000/20/741 wskazując, że sąd nie jest obowiązany do uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych strony tak długo, aż udowodni ona korzystną dla siebie tezę i pomija je od momentu dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności sprawy (art. 217 § 2 k.p.c.).

Z kolei w myśl art. 217 § 1 i 3 k.p.c. strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. Sąd pomija twierdzenia i dowody, jeżeli są powoływane jedynie dla zwłoki lub okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione.

Zdaniem Sądu II instancji „niewątpliwie jest, że ocena stopnia niepełnosprawności skarżącej, to jest ocena jej stanu zdrowia, niezdolności do pracy bądź ograniczonej zdolności do pracy (wyłącznie w warunkach pracy chronionej), nadto, ewentualnej, konieczności zapewnienia jej w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji, wymaga wiadomości specjalnych

i musi znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych, nie zaś tylko w subiektywnym odczuciu zainteresowanej rozstrzygnięciem strony.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy oparł podstawą swego rozstrzygnięcia na opiniach biegłych lekarzy: okulisty, psychiatry, gastroenterologa, ortopedy, neurologa, laryngologa-audiologa. Wszyscy biegli, wskazanych specjalności medycznych, orzekli wprost, iż wnioskodawczynię, z uwagi na posiadane przez nią schorzenia, cechuje jedynie lekki stopień niepełnosprawności. Biegli nie wskazali, aby schorzenia wnioskodawczynie powodowały konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby przy wykonywaniu podstawowych czynności życiowych, w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Podkreślenia wymaga fakt, iż biegli, dochodząc do powyższych wniosków, oparli się nie tylko na badaniu wnioskodawczynie, ale także na dokumentacji medycznej załączonej do akt sprawy. W związku z tym, końcowe wnioski orzecznicze, były wypadkową oceny stanu zdrowia wnioskodawczynie, przy uwzględnieniu wszelkiej dostępnej dokumentacji, badania przedmiotowego oraz wywiadu od ubezpieczonej. A co za tym idzie opinie - wbrew zarzutom apelacji - były spójne, logiczne i znajdujące potwierdzenie, w zebranych w sprawie materiale dowodowym. Sąd Rejonowy - w oparciu o ustną opinię biegłej laryngolog-audiolog, sformułował uprawnioną tezę, że, co prawda, pojedynczo oceniane schorzenia, kwalifikują skarżącą, do lekkiego stopnia niepełnosprawności, to jednak, łącznie oceniane, skutkują - stopniem umiarkowanym.

Skarżąca, w apelacji, nie wskazała jakie aspekty, dotyczące jej stanu zdrowia, nadal nie zostały w sprawie wyjaśnione. Nie podważyła skutecznie spójności i rzetelności wniosków orzeczniczych, lekarzy specjalistów, odnośnie do stanu jej zdrowia. Z tych też względów, w ocenie Sądu Okręgowego, brak postaw do przyjęcia, iż uzyskane od biegłych wiadomości specjalne, nie były wystarczające do merytorycznego i prawidłowego rozstrzygnięcia. W apelacji skarżąca jedynie przywołuje standardy orzecznicze, zawarte w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 15.07.2003r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U nr 139 poz. 1328 z późn. zm)

Sąd Okręgowy, zwraca uwagę, że, w niniejszej sprawie, wszyscy biegli zapoznali się z dokumentacją przedstawioną przez wnioskodawczynię i na jej podstawie doszli do konkretnych wniosków orzeczniczych. Zatem powołani biegli, stosownie do zaistniałych u skarżącej, schorzeń, w sposób pełny dokonali oceny stanu jej zdrowia, pod kątem niezbędnym do ustalenia stopnia niepełnosprawności. Ta zaś ocena, doprowadziła do wniosku, że wnioskodawczyni, z uwagi na zaistniałe schorzenia, może być zaliczona do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, i nie wymaga stałej lub długotrwałej pomocy osób trzecich.

W ocenie Sądu Okręgowego, brak jest zatem jakichkolwiek podstaw do kwestionowania wniosków Sądu Rejonowego, opartych na opiniach, powołanych biegłych i stwierdzenia, iż nie odzwierciedlały one stanu zdrowia wnioskodawczynie. Wskazać należy, iż Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie. Rozważył cały, zebrany w sprawie, materiał dowodowy, i na jego podstawie, trafnie wywiódł, iż wnioskodawczyni jest osobą niepełnosprawną w stopniu umiarkowanym, nie zaś znacznym. Natomiast twierdzenia skarżącej, poparte tylko i wyłącznie jej subiektywnym stanowiskiem, iż okoliczności, dotyczące stanu zdrowia wnioskodawczynie, wyglądały inaczej, jako bezzasadna polemika z opiniami biegłych nie mogły przynieść spodziewanego przez skarżącą skutku procesowego.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację wnioskodawczynie jako bezzasadną.

Przewodniczący Sędziowie